

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Päiväys/Datum

16.5.2022

Dnro/Dnr

TRAFICOM/213178/03.03.01/2022

Viite/Referens

Lausuntopyyntö HE 70/2022 vp

Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin lausunto eduskunnalle hallituksen esityksestä ajokorttilain muuttamiseksi

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt asiantuntijaa kuultavaksi ja kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä ajokorttilain muuttamiseksi. Traficom kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi asiassa ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Liikenne- ja viestintävirasto on ollut liikenne- ja viestintäministeriön apuna esityksen valmistelussa ja suhtautuu myönteisesti esitykseen. Liikenne- ja viestintävirasto pitää tärkeänä, että ajokorttilakia muutetaan nuorten liikenneturvallisuuden kannalta myönteisempään suuntaan.

Alaikäisiin kuljettajiin kohdistuvat muutokset

Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa poikkeusluvasta luopumista ja B-luokan ajo-oikeuden myöntämistä huoltajan suostumuksella 17-vuotiaille. Tällä hetkellä voimassa olevan lainsäädännön mukaan ikäpoikkeusluvan myöntämiseen ei sisälly viranomaisen toimesta tehtävää henkilön kypsytyksen, ajokykyyn tai muutoin liikenneturvalliseen käyttäytymiseen liittyvää harkintaa. Tämän harkinnan suorittaa huoltaja antamalla suostumuksen asialle. Huoltajan suostumus on esityksessä yhä alaikäisen ajokortin myöntämisen edellytyksenä, joten huoltaja tekee jatkossakin edellä mainitun harkinnan ennen suostumuksen antamistaan. Liikenne- ja viestintäviraston rooli nykyisessä ikäpoikkeusmenettelyssä on arvioida nuoren liikkumisen tarvetta, jonka huoltaja on jo yhdessä nuoren kanssa arvioinut hakemisen perusteeksi. Perheessä jo tehdyn nuoren liikkumisen tarpeen arviointi hallinnollisesti rasakalla ikäpoikkeusmenettelyllä ei ole enää perusteltua ja järkevää. Todellisen tarpeen kyseessä ollessa pitkät käsittelyajat aiheuttavat turhaa viivästystä ajokortin saamiseen ja lisäksi siitä aiheutuu turhia kustannuksia niin nuorelle kuin viranomaiselle.

Nykytilaan verrattuna esityksessä on useita toimenpiteitä, jotka parantavat nuorten turvallista liikkumista ja näin ollen puoltavat myös ikäpoikkeusluvasta luopumista. Ajo-oikeuden rajaaminen kaikkein riskialtteinna ajan ulkopuolelle on konkreettinen ja tehokas toimi, joka toisaalta ei vaikeuta nuorten tavanomaista liikkumistarvetta. Riskintunnistamiskoulutuksen sisällön kehittäminen sekä ajokieltokoulutuksen laajentaminen muihin luokkiin, ovat myös konkreettisia keinoja parantaa nuorten turvallista liikkumista. Esityksessä on lisäksi otettu huomioon rajoitusten rikkominen ja niiden seuraamukset, mitkä osaltaan toimivat ennalta estävästi liikenneturvallisuuden näkökulmasta. Edellä mainituista asioista muodostuu järkevä ja looginen kokonaisuus, jonka avulla voidaan parantaa ja edistää nuorten turvallista liikkumista.

Muutokset koulutukseen

Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa ajokieltokoulutuksen laajentamista AM- ja T-luokkiin. Ajokorttilain seurantalutkimuksen tulokset osoittivat ajokieltokoulutuksen toimivan hyvin riskialttiiden nuorten käyttäytymiseen liikenteessä. Virasto pitää hyvänä, että nuorten riskikäyttäytymiseen liikenteessä pystyttäisiin jo aiemmin puuttamaan koulutuksen avulla ja lisäkoulutusvaatimus saataisiin kohdennettua vain siihen osaan nuoria kuljettajia, jolla on havaittavissa riskikäyttäytymistä liikenteessä. Virasto kannattaa myös muita tarkennuksia ajokieltokoulutuksen suorittamisajan kohtaan ja todistuksen luokkakohaisuuteen liittyen.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää hyvänä riskientunnistamiskoulutuksen sisällön kehittämistä. Nuorten kuljettajien liikennerikokset ja -rikkomukset sekä onnettomuudet painottuvat kesäaikaan, jolloin keliolosuhteet tiellä ovat hyvät. Virasto kiinnittää huomiota siihen, että ajoharjoittelurataopetuksen vaikuttavuudesta ei ole olemassa tutkimustietoa. Jos luonnoksessa esitetty ajoharjoitteluratojen pakollisuus tulisi voimaan, virasto huomauttaa, ettei virasto pysty käytännössä varmistumaan siitä, että opetus on annettu laissa esitetyn kilometrivaatimuksen mukaisesti.

Seuraamus vilpillisestä toiminnasta kuljettajantutkinnon teoriakokeessa

Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa vilpillisen toiminnan seuraamuksia kuljettajantutkinnon teoriakokeessa. Voimassa oleva lainsäädäntö on puutteellinen vilpillisen toiminnan estämisen suhteen ja ehdotus antaisi virastolle mahdollisuuden puuttua vilpilliseen toimintaan. Lisäksi virasto pitää hyvänä sitä, että toimintamalli vastaisi muissakin teoriakokeissa voimassa olevaa tai ehdotettua toimintamallia. Kuuden kuukauden mittainen kielto osallistua teoriakokeeseen olisi viraston toiminnan ja seuraamuksen vaikuttavuuden kannalta merkityksellinen.

Teknisluonteiset muutokset

Liikenne- ja viestintävirasto pitää esityksessä ehdotettuja teknisluonteisia muutoksia kannatettavina ja sääntelyä selkeyttävinä.

Kati Heikkinen
Ylijohtaja

Marjo Immonen
Erityisasiantuntija